

Російської Федерації на тимчасово окупованих територіях України. Через контроль медіапростору, поширення пропагандистських наративів, обмеження доступу до альтернативних джерел інформації та використання освітнього середовища формується цілісна система інформаційного впливу на населення. Це свідчить про системний характер інформаційної політики Російської Федерації, спрямованої на формування лояльності до окупаційної влади та трансформацію суспільних настроїв на тимчасово окупованих територіях.

Література:

1. Горбенко С. Р. Пропаганда в умовах війни: засоби та механізми ведення : магістерська робота. Миколаїв, 2023. 103 с.

2. Інформаційна війна Кремля: скільки грошей рф витрачає на державну пропаганду. Слово і Діло. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2025/10/20/infografika/suspilstvo/informaczijna-vijnakremlya-skilky-hroshej-rf-vytrachaye-derzhavnu-propahandu> (дата звернення: 04.03.2026).

3. Корчига Є. Інформаційна пропаганда та медіа-маніпуляції на тимчасово окупованих територіях України. II науково-практична конференція, м. м. Ужгород, 24 жовт. 2024 р. С. 51–52.

4. Як діє кремлівська пропаганда на окупованих територіях України. центр протидії дезінформації. URL: <http://cpd.gov.ua/main/yak-diye-kremlivska-propaganda-na-okupovanyh-terytoriyah>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-615-0-19>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Матяж Христина Олексіївна

*студентка IV курсу факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Повномасштабна російська агресія кардинально змінила архітектуру безпеки європейського континенту, перетворивши процес розширення ЄС на ключовий механізм стримування. Актуальність дослідження зумовлена тим, що в умовах війни європейська інтеграція України набула принципово нової якості, вийшовши за межі стандартних бюрократичних процедур. Сьогодні цей процес вимагає комплексного наукового осмислення, адже він відбувається на тлі

безпрецедентних викликів для держави. Метою дослідження є аналіз особливостей трансформації євроінтеграційного курсу України в умовах війни у політико-правовій, економічній та культурній площинах.

Трансформація політико-правових відносин між Києвом та Брюсселем набула безпрецедентної динаміки після початку повномасштабного вторгнення. Єва Патюк прямо стверджує: «Україна перейшла від політики сусідства, подолавши "резервацію" Східного партнерства, до політики розширення» [3, с. 57]. Згідно з дослідженням Надії Бурейко, акторність України у відносинах з ЄС сягнула свого найвищого рівня саме після 2022 року. До 2014 року зовнішня політика щодо ЄС характеризувалася як повільна та хаотична, сьогодні ж вона є проактивною, стратегічною та керується національними інтересами [2]. Здобуття статусу кандидата на членство вимагає масштабних інституційних змін. Дослідники Евангелія Петриченко, Алла Сидорчук та Аніш Трічіна констатують, що 23 червня 2022 року лідери європейських держав офіційно затвердили цей статус, поклавши край тривалому періоду перебування держави у ролі своєрідної буферної зони [1, с. 9]. Війна стала безпрецедентним викликом і каталізатором процесу водночас: Україна отримала статус кандидата багато в чому через необхідність стабілізації європейської безпекової ситуації [2]. Для досягнення повної відповідності Копенгагенським критеріям необхідно реалізувати глибинні реформи. Такі дослідники як Олександр Петришин та Катерина Рагуліна визначають адаптацію вітчизняного законодавства до норм європейського права як безальтернативний інструмент утвердження стабільних демократичних інституцій та посилення колективної безпеки на континенті, зазначаючи, що російська агресія «поставила під загрозу безпеку всього європейського континенту» [4, с. 52]. Основними перешкодами на цьому шляху залишаються війна з Росією та пошкоджена економіка, на що вказують 72,5% опитаних експертів, а також недостатній темп внутрішніх реформ – 40% [2].

Війна не лише прискорила надання Україні статусу кандидата, а й змінила саму логіку розширення ЄС, перетворивши її з технократичного процесу на потужний інструмент геополітичної стабілізації. Європейський Союз також зазнав глибоких внутрішніх трансформацій, формуючи нову модель геополітичного Союзу. Розширення стало першочерговим безпековим інструментом, оскільки європейські інституції усвідомили катастрофічність залишення держави у сирій зоні. Це змусило Брюссель діяти нестандартно, адаптуючи власні стратегії до нових реалій глобального протистояння.

Суспільна підтримка євроінтеграційного курсу демонструє стрімке зростання, формуючи міцний фундамент для державних перетворень. Михайло Пашков у своїй роботі наводить результати соціологічних

досліджень Центру Разумкова, які фіксують масову вестернізацію свідомості населення див. мал. 2 [6, с. 2]. Більшість експертів (80%) розглядають ці європейські прагнення як свідомий цивілізаційний вибір. Головним рушієм і двигуном європейської інтеграції виступає українське громадянське суспільство (47,5%), яке діє в ефективній синергії з органами державної влади (45,0%) див. рис. 1.

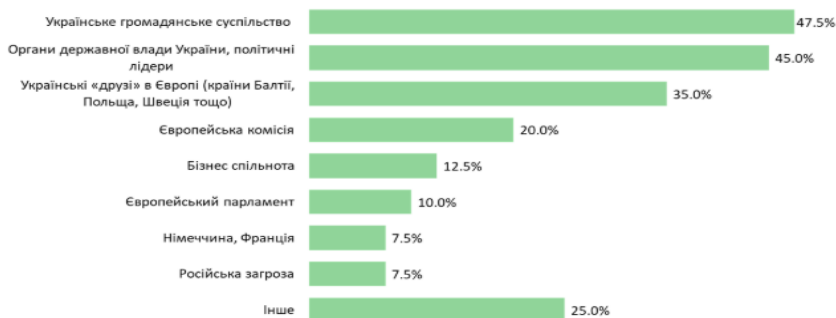

Рис. 1. Хто є ключовими акторами, які сприяють європейській інтеграції України?

Зміна настроїв суспільства відображена у наступній діаграмі:

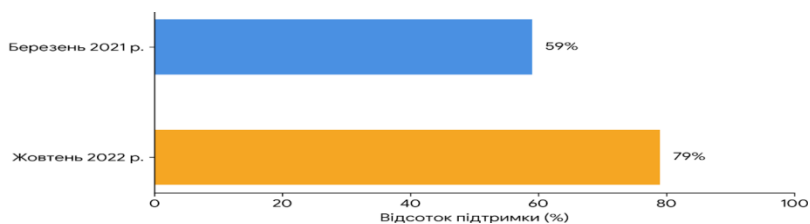

Рис. 2. Динаміка підтримки вступу України до ЄС серед громадян

Дослідниця Єва Патюк доповнює ці дані показниками Київського міжнародного інституту соціології, згідно з якими 82% респондентів пов'язували майбутнє вільної країни саме з членством у Європейському Союзі [3, с. 55]. Відбувається процес глибокої ціннісної самоідентифікації. Пашков у своїй роботі фіксує, що 63% громадян відкрито ідентифікують себе європейцями та відчують належність до відповідного культурного простору [6, с. 2].

Економічна площина інтеграції характеризується тенденціями поглиблення співпраці на тлі руйнівних наслідків військових дій. Науковець Сергій Юдов наводить статистичні дані щодо загального

товарообороту, який збільшився з 32,1 млрд дол. США у 2010 році до 55,9 млрд дол. США у 2023 році [7, с. 46]. У перший рік повномасштабної агресії частка торгівлі товарами з країнами Європи перевищила 50% загального обсягу, замінивши стабільний довоєнний показник у 40% [7, с. 44]. Війна перетворила державу на довгострокового реципієнта міжнародної допомоги. Політолог Пашков зауважує, що іноземні фінансові надходження покривають близько третини усіх витрат державного бюджету [6, с. 4]. Для повноцінної реконструкції інфраструктури необхідний прямий доступ до внутрішнього європейського ринку та інвестиційних фондів, що є частиною переговорного процесу [3, с. 56].

Культурна політика в умовах збройного конфлікту трансформувалася в інструмент опору та формування нової ідентичності. Сергій Русаков у своїй роботі розглядає цю сферу як ключовий простір символічної взаємодії з європейськими інституціями [5, с. 463]. Європейський Союз розгорнув комплексні механізми підтримки українських діячів. Програми «Creative Europe», ініціативи «ZMINA: Rebuilding», «Culture Helps» та «U-RE-HERIT» слугують практичними прикладами переходу від застарілих регулятивних моделей до сучасного проєктного формату управління [3, с. 464]. Залучення грантового фінансування підсилює мобільність фахівців та допомагає документувати злочини проти спадщини. Культура перестала розглядатися як другорядна галузь, вона виконує вирішальну функцію у збереженні суспільної єдності та захисті національної самобутності [5, с. 466].

Таким чином можна констатувати, що війна спричинила комплексну трансформацію європейської інтеграції України. Політичний вимір набув геополітичного характеру, правовий – інтенсивної гармонізації в умовах воєнного стану, економічний – переорієнтації на європейський ринок, а культурний – функції інструменту національної стійкості. Інтеграція перестала бути виключно зовнішньополітичним курсом і перетворилася на механізм забезпечення державного виживання та стратегічної безпеки. Війна виступила не фактором гальмування, а каталізатором якісної зміни формату взаємодії між Києвом і Брюсселем.

Література:

1. Petrychenko E., Sydorчук A., Trichina A. Ukraine's European Integration in the Context of War. *Foreign Affairs*. 2022. P. 8–15. URL: [https://doi.org/10.46493/2663-2675.32\(6\).2022.8-15](https://doi.org/10.46493/2663-2675.32(6).2022.8-15)
2. Бурейко Н. Акторність України щодо Європейського Союзу у часи війни: експертні сприйняття. *Українська призма: Рада*

зовнішньої політики. 2024. URL: <https://prismua.org/ukraines-actorness-in-relation-to-the-eu-in-times-of-war-expert-perceptions-and-insights/>

3. Патюк Е. Трансформація України до європейських та євроатлантичних стандартів у контексті російсько-української війни. *Бюлетень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека*. 2024. Т. 2, № 2. С. 55–61. URL: <https://doi.org/10.17721/3041-1912.2024/2-9/11>

4. Петришин О. О., Рахуліна К. А. Європейська інтеграція України на тлі повномасштабного вторгнення: регуляторна база, проблеми та перспективи. *Юридичний науковий та електронний журнал*. 2023. № 7. С. 52–56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-7/10>

5. Русаков С. С. Європейська інтеграція як ціннісно-культурний виклик воєнного часу. *Culturological almanac*. 2025. № 2. С. 463–470. URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2025.2.56>

6. Центр Разумкова. Євроінтеграція в умовах війни: виклики і перспективи. *Аналітична доповідь*. Київ, 2022. 9 с. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/12/28/2022-MATRA-IV-KVARTAL-7.pdf>

7. Юдов, С. С. Проблеми і перспективи європейської інтеграції України в умовах війни : кваліфікаційна магістерська робота : спец. 292 «Міжнародні економічні відносини». наук. кер. В. В. Подплетній ; Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький : ЦНТУ, 2024. 89 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-615-0-20>

ТАЙВАНСЬКЕ ПИТАННЯ В ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПРОТИСТОЯННІ США ТА КНР

Осіпішина Олена Олександрівна

*студентка IV курсу факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Тайванське питання розглядається як одне з ключових при аналізі суперництва США та КНР в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Пекін розглядає встановлення контролю над островом як ключовий етап «національного відродження» та завершення процесу об'єднання територій. Для Вашингтона Тайвань має стратегічне значення як демократичний партнер і важливий елемент «першого ланцюга островів», що стримує розширення військового впливу Китаю в океані. Напру-